

Üfleme Çalgılar için Sinfonia Concertante, Mi bemol Majör (KV297b – Anh. C14.01)

Work Title	Sinfonia concertante
Alternative Title	Sinfonia Concertante
Composer	Mozart, Wolfgang Amadeus
Opus/Catalogue Number	K.297b ; K ⁶ .Anh.C 14.01
Key	E-flat major
Movements/Sections	3 movements
Average Duration	30 minutes
Composer Time Period	Classical
Piece Style	Classical
Instrumentation	<i>Solo:</i> oboe, clarinet, bassoon, horn <i>Orchestra:</i> 2 oboes + 2 horns + strings

Mozart, 1778'deki Paris yolculuğu sırasında, bu kentteki eski dostları Baron F.M. von Grimm'in öğütlerine uyararak, Concerts Spirituels olarak anılan dizi konserlerin direktörlüğüne 1777'de atanan tenor ve emprezaryo Jean Le Gros'ya (1730-1793) başvurdu. Bu arada babasına yazdığı 5 nisan 1778 tarihli mektupta, flütte Wendling, obuada Ramm, kornoda Punto ve fagotta Ritter'i düşünerek bir Sinfonia Concertante besteleyeceğini bildiriyordu. Ancak Tuilleries'deki bu saygın konserlerin yöneticisi Jean Le Gros konserde, Holzbauer'in dini eseri olan Miserere'in de yer almasını istedi. Mozart, 1 Mayıs tarihli mektubunda "sahne gerisinde bir şeylerin döndüğünü, sinfonia için çok çalıştığını, dört solistin eseri beğendiklerini; Le Gros'un eseri kopya için aldığını fakat dört gün hiç elini sürmediğini, notaları bıraktığı yerde bulunduğunu" yazmıştır.

Mozart Paris'teyken eser yorumlanmaz. O arada sipariş üzerine Flüt-Arp Konçertosu (Kv299)'nu besteler; Les Petit Riens (Küçük şeyler) balesi sahnelenir; Parisliler hep forte yerlerde alkışladıkları için, özellikle "gürültülü" yazdığı Re Majör No.31 Paris Senfonisi, Concert Spirituels'de yorumlanır. 3 Temmuz'da annesi ölen genç besteci, 26 Eylül'de Paris'ten ayrılır. 3 Ekim'de Strasburg'dan babasına

yazdığı mektupta "iki uvertür ve sinfonia concertante'nin notalarının hala Le Gros'da olduğunu ve onun bunlara sadece kendisinin sahip olduğunu sandığını; ancak hepsi belleğinde olduğu için eve döner dönmez hemen oturup bunları notaya çekeceğini" bildirir.

Sinfonia Concertante'nin daha sonra, belki de 1779 yazında seslendirildiği sanılmaktadır. Yüzyıla yakın süre kaybolan, ancak 1850'lerde, bilinmeyen bir kopristin yazdığı biraz değişik, pek güven vermeyen notalar bulunmuştur. Bu kez solo çalgıların biri (flüt) değişmiş, flüt ve obuanın partileri de sırayla obua ve klarinete verilmiştir. Bu düzenlemeyi belki de, Fransızların sevgili çalgısı flütü pek sevmeyen, ancak zorunlu olarak bu çalgı için eser yazan Mozart'ın yaptığı sanılmaktadır.

Barok concerto grosso stiline yazılan, bir solo çalgı grubunun orkestrayla karşılıklı konçertant biçimde yarışmasını sergileyen, ilk kez 1750'de çıkan ve 1770'lerde moda olan sinfonia concertante (konçertant senfoni) tarzı, 1830'lara doğru ortadan kaybolmuş; bu kısa sürede 150 kadar besteci bu türde 500 kadar eser yazmıştır. Genellikle saraylılar ve soylular için değil de, müziksever halka açık konserlerde çalınmak üzere bestelenen bu stilde Mozart, bir yıl sonra, 1779'da daha ünlü

olan keman ve viyola için Sinfonia Concertante'sini (KV364) yine aynı tonalitede yazdı. Bu arada bestecinin yine aynı tonalitede yazdığı söylenen ve konserlerde de ender çalınan bir sinfonia concertante'si (K.App.C14.01) ise uzmanlarca orijinal olarak kabul edilmemektedir.

Obua, klarinet, korno, fagot ve yaylı çalgılarla (birinci ve ikinci keman, viyola ve bas), iki obua ve iki kornodan oluşan orkestra için yazılan eser üç bölümlüdür. Orkestranın çaldığı pasajlarla solistlerin pasajları genellikle birbirinden kesin sınırlarla ayrılmıştır. Konçertant bir kuartet oluşturan dört solistin uyumlu bir armoni sergilediği, bazen de tek tek duyurduğu, 4/4'lük ölçüde, çabuk (Allegro) tempoda başlayan 1. bölümün ana teması bemol Majör Senfoni'sinin (KV132) ve aynı tonalitedeki No.22 Piyano Konçertosu'nun (KV482) giriş temalarını anımsatır.

Ağır (Adagio) tempoda ve 4/4'lük ölçüdeki 2. bölüm ise melodik güzelliğiyle ilgi çeker. Dört solistin partileri ön plandadır ve orkestranın eşliğinde seçkinleşirler. Bu bölümün temposu bazı edisyonlarda Andante olarak da verilmiştir.

2/4'lük ölçüde, tatlı (dolce) anlatımla başlayan 3. bölüm ise biraz daha canlı (Andantino) tempoda birçok varyasyonu (con variazoni) içerir. Obuanın sunduğu ana temanın – Fransızların verdiği adla, o çağda müzikli komedilerde de yer aldığı biçimde, zarif bir aryacığın – arietta'nın üzerine 11 varyasyon oluşturulur. Bu varyasyonlar, her kez küçük değişimlerle orkestra tarafından çalınan bir tekrarlar birbirine bağlanır. Son bölüm, solistlere ustalıklarını ortaya koyma olanağı da sağlayan biçimde gelişerek sona erer.

Süre 19'

- Aktüze İ. Müziği Okumak. Pan Yayıncılık. Nisan 2003.
- [http://imslp.org/wiki/Sinfonia_concertante_in_E-flat_major,_K.297b/Anh.C_14.01_\(Mozart,_Wolfgang_Amadeus\)](http://imslp.org/wiki/Sinfonia_concertante_in_E-flat_major,_K.297b/Anh.C_14.01_(Mozart,_Wolfgang_Amadeus))

Kazım Çapacı